

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Figyelmeztetés.

Lapunk mai számát már az ujonnan összeállított nyilvántartás szerint küldjük szét s így természetes, hogy a czimszalagokon látható tételszámok az eddigi-ektől tisztelt olvasóink legnagyobb részénél elütök. Az új nyilvántartást abban a reményben állítottuk össze, hogy mindazok, kik eddig hiveink maradtak, a jövőben is hiveink akarnak maradni s így a neveikre szóló czimszalagokat minden kockázat nélkül bátran ki-nyomathatjuk.

A czimszalagok nyomtatásánál óhajtandó lenne, hogy mindenki értesítsen arról, vajjon eddigi czime helyes volt-e, kivált pedig azok, kiknél ez eddig ismeretlenség miatt állásuk vagy rangfokozatuk kitüntetve nem lett, kívánják-e azt a czimszalagra rányomatni, miért is fölkérjük mindazokat, kiknek erre nézve bár-

minemű kívánságuk lenne, hogy azt velünk lehetőleg egy hét leforgása alatt közölni sziveskedjenek.

És még egyet!

A folyton szaporodó hátralékok folytán már-már oda jutunk, hogy lapunkat vagy végleg beszüntetnünk, vagy pedig valamely pénzembernek eladnunk kellend. Az első eset az annyira szükséges küzdelemnek végleges beszüntetését, a másik pedig eddigi függetlenségünk és szólásszabadságunk korlátozását vonná maga után. Vajjon óhajtandó-e a két eset bármelyike, annak elbirálását, azoknak a tisztelt olvasóinknak az elbirálására bizzuk, kik 1—2 forintnyi hátralékos tartozásuk beküldésével mindkét szélsőségtől minden nagyobb megerőltetés nélkül megmenthetnek s reméljük, hogy már a legközelebbi napokban megmenteni fognak.

Végül ismételtén kérjük barátainkat, hogy lapunknak ismerőseik körében való terjesztésénél ne lankadjanak, hanem annak fölvirágoztatását új hitek toborzásával teljes erejükből előmozdítani igyekezzenek,

TÁRCSA.

Az öreg Hidvéghy.

Forró juliusi délután volt. A természet néma csendjében csak a fenyvek örökzöld levélzetén átszűrődött napsugarak incselkedtek az erdőtalaj televényén árván szomorkodó fűszállal; odább pedig, az erdőszélén a melegtől reszkető levegőben, a teljes fény-özönben fürdő legyecekkék halk zümmögése hallszott.

A vízfogó ékes pompájú csillogó, sima, kék tük-
rében a Kárpátok ormai tetszelegtek, majdnem körül-
fogva, fellegbontó lánczolatban, a tájt.

Az idő vasfogától erősen kikezdett vízfogó előtt, az ajtó küszöbön, egy erősen viselt vadásruhába öltözött férfi ül. Két karját térdén könyököltetve, tenyerbe temetett arcát földre csüggeszti. Ha koronkint nem bólintaná jobbra-balra tisztos ősz fejét s nem sóhajtana, azt hihetnők, hogy alszik, a mi nem is volna oly különös ebben a rekkenő melegben, mikor ebét is

elnyomta a buzgóság s épp most rángatja testét a vadász álom, pedig az erdő gyorslábu vadja is, melyet űzni vél a rengeteg árnyában hűsöl.

De hogy is tudna aludni ő, nemzetes Hidvéghy Gyula kincstári alerdész most nappal; mikor széles Magyarhonban még éjjel is ébren viraszt annyi millió; mikor ádáz ellenséggel, a népek tengerében támasz nélkül, egyedül Istenbe és az ezeréves élettudatába hívva egy szabadságföltő nemzet élet-halál harca foly; azzal a nemes elszántsággal: győzni vagy meghalni. Ahogy elhangzott az Alföld rónáján, Kárpátoktól visszaverve Ádriáig a vészkiáltás, az édes anya védelmet esdő szava, melylyel gyermekeit táborba szollitá: ő is elindította három fiát, maga helyett pedig váltságul kis vagyonát a haza oltárára tette.

Hitt és remélt, hogy hazája: a hármass heggy és négy folyó országa megint boldog és szabad lesz S e hit és reményénél csak forró honszeretete volt nagyobb mely ellenére agg korának emésztő lánggal lobogott Igen, ott benn, a kebel rejtekében, hol a lélek

hiszen ezt nem annyira a mi jóvoltunkért, mint inkább saját érdekükben teszik.

Adjon Isten mindnyájunknak szebb és jobb jövőt!
Szászsebesen, 1898. április 19-én.

Az „Erdészeti Ujság” szerkesztősége.

Néhány szó a kincstári erdészeti altisztek egyenru- házatáról.

(Folytatás)

A régi korban úgy látszik nem sokat adtak a ruházkodásra, legalább azt látszik bizonyítani egy híres görög böles mondása ki az új ruhájában tetszelgő uracsnak azt mondta: barátom, ezt előttem a juh viselte és mégis csak juh volt“, sőt még atyáink példabeszéde is az volt, hogy a madarat tolláról, az embert beszédéről lehet megismerni. Ma már a viszonyok egészen másként alakultak; most a régi szép egyszerűség a hivalkadásnak adott helyet s bizton azt mondhatnók, hogy a madarat tolláról, az embert ruhájáról ismered meg. Vajjon van-e olyan merész ember, ki az elegáns ruhában diszelgő uracsra rá merné fogni, hogy a feje üres, erkölcei lazák? A belső érték ma már nem megy számba, a külső disz és csin az, a mit az emberek bálványoznak. Ha ma a báróné új divatu kalapot hozat magának Párisból, biztos lehet benne, hogy egy hét múlva a

szobalánya, két hét múlva a szakácsnéja, három múlva pedig a mosogató szolgálója ugyan olyanban fog a város piacznán kedvese karján sétálni.

Ennek az áramlatnak senki sem képes ellentálni, magával ragad ez gazdagot, szegényt, okost és ostobát egyaránt. Az okos küzd ugyan eleget ellene, de hát hiába, hiszen a sebes árral szemben még a legjobb úszó sem bír úszni.

Ilyen viszonyok között természetesen az erdészeti altisztek sem maradhatnak hátra, ha csak a köznép fitymálásának magukat kitenni nem akarják s éppen ők, kik a tekintélyük fönttartására annyira rá vannak utalva, de hát van ennek a dolognak egy nagy bibije, melylyel számot kell vetni.

A tisztességes, szép ruházkodás pénzbe, még pedig sok pénzbe kerül, jól tudja ezt mindenki, aki a ruháját saját pénzén szokta megvásárolni és ez az, a mi az erdészeti altisztek között csak nagyon kevésnek jutott osztályrészül.

Egy állami erdészeti altisztnek — vegyük a legalantasabb fokozatot, a IV. oszt erdőőrt — évi összes javodalmazása alig haladja meg a 300 forintot s ebből legtöbb esetben nem csak neki magának, de több tagból álló családjának is kell élnie, ruházkodnia és még hozzá

szentsége áll, egy szent eszme képe lebegett s erről az imént elvonult menekülő honvéd csapat azt mondta: hogy ügye veszve van; hogy a turul madár harezába, midőn ellenfelét, a büszke sast, már majdnem legyőzve a légből a földre csapta: belekeveredett az óriási jegesmedve . .

Vadul tomboló érzelemvihar dúlt belsejében, de nem a vesztett remény vihara, mert ha van Isten, úgy az igaz ügynek vesznie nem szabad; hanem aggkora tehetetlenségének kínos tudata: az a gondolat, hogy az ügyért mit sem tehet.

Ebben a lelki kinban egy kéz érinti vállát, melynek tulajdonosa már harmadszor ismétli: „Pane, hatava je“. — Hidvéghy rábámul a hosszú haju, bocskoros, piros nadrágu, tüszővel leszorított kívül csüngő ingbe öltözött emberre, mintha most látná először, pedig az a hű Iván, a gátör, a ki azzal a mondással, hogy „Uram készen van“ azt jött jelenteni, hogy a honvédesapat hátrahagyott lőszer szekere, mely a járatlan hegyi uton elromlott, a gát vizében nyugszik, a

négy hordó puska pedig a fenékkapu zugában van, ahogy azt „pan Higyvegyi“ megparancsolta.

Hidvéghy csak néma fejbólintással intett, hogy jól van s azzal felkelt, jelentősen rápillantott a mellette heverő tejes faedényekre, melyek tartalmával a honvédeket vendégelte meg, hogy elviheti és lassu vontatott lépésben megindult a hegyi uton. Majd megállt és körülhordozva sötét tekintetét a tájon, hosszasán nézte, hogy ömlik a gát vize az árapasztón keresztül; végre az égboltra tekintett, mely most úgy illett kavargó lélek háborgásához gyorsan vonuló szürkésfekete nehéz fellegeivel, melyek hova-tovább jobban és jobban takarják a még nem régen azurszinben mosolygó eget.

Az eddig csendesen gazdája háta mögött meghúzódott Dianna halk morgással előre lépett és dühös csaholással ugatta a hegyet, melynek erdőkoszorujából kibontakozott az üldözőhad elő csapata.

A friss hegyi szél vadul lobogtatta a vadgalamb-ruhás tirolok kakastollas csákóját, a mint óvatosan közeledtek a vízfogóhoz.

milyen nehézségek mellett! Fönt a magas hegységben, gyakran csak lóháton, vagy éppen csak gyalogosan megközelíthető helyen lakván, élelmi szereit nem ritkán 8—10 mértföldnyi távolságról kénytelen szállítani s a szállítás költségei ezeknek árát megkétszerezik, pedig hát a gyomor ott is megkivánja a magáét, éppen úgy, mint másutt, sőt még jobban, mert hiszen ismert dolog, hogy a mozgalmas életmód, az üde hegyi és erdei levegő a világ legjobb étvágycsinálói. Vajjon mi marad meg a ruházkodásra, ha már a gyomrot ahogy — úgy kielégítettük? Kivált mikor olyan általános drágaság van, mint most napjainkban, pedig hát arra, hogy az inséggel küzködő hivatalnok vagy altiszt drágasági pótlékot kapjon akkor, midőn a természet viszontagságai őt önhibáján kívül inségbe sodorják, senki sem gondol.

A hivatkozott ministeri reneletek szigorúan megkivánják ugyan, hogy a kincstári erdészeti altiszt a szabályzatban előírt egyenruhát viseljen, de arról nem gondoskodnak, hogy azt az egyenruhát az illető magának be is szerezhesse. A nyolczvanas évek elején kibocsátott közrendelet alkalmával kapott ugyan minden egyes erdőaltiszt 25 frt segélyt az előírt egyenruha beszerzésével járó első nehézségek teküzdésére, de hát ez az eset azóta nem ismétlődött Mintha bizon az erdészeti

szolgálatba ujonnan belépő általvetőben hozna magával tőkepenzéket s csak ki kellene markolnia az egyenruha árát!

Tekintsünk csak szét az erdészeti altisztekéhez hasonló vagy őket hasonlatosságban akár fölülről, akár alulról megközelítő s kincstári ágazatoknál szolgálatban levő altiszti személyzet közt, mely az egyenruha viselésére szinte utalva van. Nézzük az államvasuti, a postai és táviradai altiszteket, sőt ha úgy tetszik, az állami hivatalszolgákat is, a csendőrséget, pénzügyőröket, kik pedig az erdészeti altisztekhez viszonyítva sokkalta jobb javadalmazásban részesülnek, bár szolgálatuk, kivéve talán a csendőrséget, sokkal kevesebb fáradtsággal és veszélylyel jár; ezeknek valamenynyinek meg van vagy az évi egyenruha átalánya, vagy pedig az egyenruhát természetben kapja és még hozzá milyen egyenruhát! A szegény erdőaltisztnak, ha a sors ilyen más ágazatbeli egyenruhások közé veti, szégyenkezve kell sarokba vonulnia, mert olyan közte és azok között a különbség, mint a herczeg és lakája között.

Nem csoda tehát, ha az erdészeti altiszteknek nem csak egyesei, hanem az egész testület egyhangulag fölzúdul s bár ismert szerénységében nem követel ide kéri a maga igazát.

Kéri és reményli, hogy meg is fogja kapni, mert hiszen az, amit kér, érdemei mellett nem

Hidvéghy tehetetlen dühében bosszusan pillantott a villámterhes felhőkbe, hogy miért nem tud onnan egy villámáradatot leparancsolni, hogy azzal pokol mélyére kergesse hazája ellenségét; de különösen fel forrt háborgó indulata, mikor meglátta a vadászok hadnagya mellett lépdelő Venczelt, a vizválasztón tul levő uradalom jágerét, a kiről rég tudta, hogy nem hive a magyarnak, sőt most is árulja: mert a hadnagygyal való heves kézmzndulatoktól kísért beszéde — melyet a távolság miatt ugyan nem hallott — nem lehetett más, mint a menekülő honvédcsapat útját magyarázó felvilágosítás.

Nemzeti jelleges daczossággal állott mozdulatlanul s a közelébe ért csapatot köszöntés nélkül fogadta. A hozzá siető Venczelt is csak egy kis fejbólitásra méltatta, pedig az jó mélyen emelt kalappal üdvözölte: —

— Atyan Isten Hitfekei pácsi, mit azz számarnotni,

— Adjon Isten, ösém — mondá Hidvéghy és magában hozzá gondolta: kötelek a nyakadba . . .

— Nem látolsz pácsi erre mek menni a rebeln?

— Nem, csak a honvédeket ez előtt egy órával.

— Na ja, honféték, dasz hajszt rebeln, natyon jól fan. . .

„Was sagt er?!“ szolt közbe szerencsére a vadászhadnagy, mert Hidvéghy tenyere már nagyon visketett, hogy a szemtelenül fecsegőt jól arczul üsse.

Venczel tiszteletteljes bókolás közt mondta el a hallottakat, a mi azonban a hadnagyot ki nem elégítette, mert a honvédek száma, állapota, utiránya stb. felől kérdezősködött, s miután Hidvéghy a lehető legkurtábban és kitérőleg válaszolt, a hős hadfi dühösen rontott neki, de ugyane pillanatban nagyot jajdult és kardjával irtózatossapást mért a támadó Diannára. Aztán vakdühében kardlappal ütni kezdte a védtelen öreget; majd heves ellentállás után megkötöztette és pisztolyát mellének szegezve, a kárörvendő Venczel segítségével tovább vallatta. Hidvéghy újból csak azt mondta, a mit az előbb és oly nyugodtan, higgadt viselkedéssel, hogy végre is el kellett hinniök, hogy a

hogy áldozat lenne, de talán még kérdésnek is nagyon szerény.

Lássuk, mi az?

(Folyt. köv.)

A hiuz vadászata

A hiuznak — mint ez már említve volt — állandónak mondható s megállapított vadászati módja még azokban az országokban sincsen, hol az sürűbben fordul elő, mint a milyenek Lengyelország és északi Oroszország. Csapájáról is csak akkor lehet jelenléte következtetni, ha karmait bevonva halad, egyébként csapája nagyon hasonlít a farkaséhoz, csak hogy kerekdedebb.

Rendkívül kifejtett éles érzékeinél fogva csak úgy véletlenül, alkalmilag ritkán jó lövésre. Hiába földöztük föl csapáját is, ez nem sokat használ, mert rendszeren rendkívül nagy területeken szokott átváltani és régi csapájára csak ritkán tér vissza; váltakozása bizonytalan, miért is a lesből való vadászatainak eredménye fölötte bizonytalan. A hullához nem nyúl s így sem csapdával, sem farkasveremmel, de még méreggel sem érünk célzt, az élő csalétket pedig ritka megjelenésénél fogva alig kapja ő meg, hanem inkább a gyakoribb farkas vagy róka, avagy még egyéb ragadozók.

Nagyon erős és kitartó vadászebek, mint a milyenekkel orosz és lengyel földön vadásznak, az egyedüli eszköz, mellyel a hiuzt friss nyoma után föl lehet verni s midőn az támadóival és üldözőivel szembeszáll, ez a legalkalmasabb pillanat, hogy a vadász óvatosan, szinte nesztelenül megközelítheti s hozzá puska-lövés-

nyire juthat. Ha az ebek eléggé kitartók és gyakorlottak, az üldözéssel nem hagynak föl s a hiuz folytonos önvédelem között hátrál, sőt nem ritkán tamadásba is átmegy még több vadászebbel szemben is. Ilyenkor az eredmény mindig a vadász ügyességétől függ, mert tamadása az ebekkel szemben nem kitartó s előbb-utóbb mégis csak menekülni kénytelen s ilyenkor nagy előszeretettel keresi föl a különféle odukat vagy borzlyukakat, melyekből aztán kiásható.

Gyakran vén, odvas fába elrejtőzik s ekkor nem marad más hátra, mint onnan szépen kifüstölni, ilyen esetén azonban a kirohanásánál a vadásznak nagyon elővigyázónak kell lennie, mert ha közel és védtelenül áll, életével is könnyen lakolhat, különösen pedig szükséges az óvatosság a már megsebzett hiuznál, mert ez tamadója — legyen az ember vagy eb — okvetlen rátamad és azt torkon ragadja s harapása ekkor nem csak hogy veszélyes, hanem mondhatni, hogy majd minden esetben halált okozó.

Az oroszok, kik a hiuz vadászataiban a leggyakorlottabbak, rendszeren fegyverük egyik csővét durva söréttel, a másikat pedig golyóra töltik s az első lövést azután egyikkel, vagy másikkal, a mint a körülmények magukkal hozzák, vagyis a mint a kilátás szabad, vagy bizonytalan, alkalmazzák.

A hiuzra a hajtó vadászatot legbiztosabban szurdokokban lehet alkalmazni, mikor a kiriasztásra legbiztosabb a kerepelő használata, mert ettől jobban riad, mint bármely más ragadozó. Fölzavarva buvó helyéből a hajtásban ritkán fut nagyon előre, sőt ellenkezőleg még a farkasnál is makacsabbul igyekszik csellel és hosszas huza-vonával a hajtók közt hátra maradni, mi ha egyszer sikerült neki, a hajtást a sürűben meg szokták ismételni.

honvédekkel nem is ért rá beszélni, annyira siettek.

Miután a főcsapattól továbbindulási jelt adtak, a vadászok Hidvéghyt sorsára bízva, Venczel utmutatása mellett tovább mentek.

Szegény öreg egykedvűen nézte a főcsapat és hátvéd elvonnulását s az sem hozta ki sodrából, hogy a katonák a dulakodásban rongyokra tépett ruháján sértő kaczagás és durva élezéldéssel mulattak. Csak mikor jó távolra voltak tőle borult hű kutyájának még meleg hullájára és most már szabadjára engedett fájdalmában sirt, könyezett. Most vette csak észre, hogy kezén még mindig ott van a kötelék. Hevesen rántott rajta egyet, de bizony az nem engedett, sőt még jobban belevágódott a husba.

Felkelt, hogy a gáthoz menjen, de épp akkor bukkant ki az utszéli bokorból Iván. Életben látva urát s egyedül, hangos kiáltással nyakába ugrott, majd letérdepelt és homlokát orosz azokás szerint, a földhöz ütögetve többször keresztet vetett magára, miközben hallkan mormogta: „Szlává tobi Haszpadine“,

mit Hidvéghy magyarul ismételt „hála neked Istenem!“ és még hozzá tette: hogy életben hagytál s még megboszulhatom hazámat, szégyenemet és... e hű lényt, mely ugyan állat, de a Te teremtményed volt...

Iván vállára segítve Diannát megindultak a gátnak s nemsokára eltűntek ajtaján.

Hidvéghy a gátfedél ablakában állott és hosszasán nézte, hogy tűnnek el a kettesével haladó fehérkabátosok a hegyszorulatban.

Eközben teljes erővel kitört a vihar.

Bömbölt a szél, zúgott az erdő s mint gyenge nádszál hajoltak jobbra-balra, siralmas nyikorgással az óriás fenyvek; habár csak 4 óra volt még, majd nem besötétedett. Az eső ömlött, mintha el akarná önteni a világot.

A vihar tetőfokán, égzengés és villámlás közt feszítette neki Hidvéghy és Iván az emelőrudat a kapu létrás fokának, mely gyorsan emelkedett. Mikor készen voltak, Hidvéghy oda lépett a csapókapu utó rudját kezében tartó Ivánhoz, megölelte, megcsókolta és ki-

Ezt megelőzőleg a nyomra mindig a leggyakorlottabb vadászt kell állítani, ki azt azután folyton követni köteles, mi tekintettel arra, hogy a hiuz mindig a legsűrűbb s legnéhezebben hozzáférhető helyeken bujkál és ezek révén igyekszik elmenekülni, a legnehezebb föladatak egyike.

A hajtásnak mindig lehetőleg zártnak kell lenni, így tehát sok hajtóra és puskásra van szükség. Lövéshez rendszeren először a nyomon haladó vadász jut, a többi csak abban az esetben, ha ennek lövése nem talált; ha a hiuz megsebesül, sebes rohanással támadja azt, a kit elől talál. Oroszországban a hajtókat rendszeren lándzsákkal vagy dárdákkal szokás ellátni, a mi nálunk is — kivált medvevadászatoknál — követésre méltó volna. Igaz ugyan, hogy hegyi lakóink némely vidéken, különösen az erdélyi székelyek és románok a baltát a medvével szemben sikeresen használják, sőt azzal a medvét nem ritkán el is ejtik, ez azonban nálunk már ritkaság számba megy, sőt gyakori az az eset, hogy a medve egy vagy több hajtót is halálra marcangol, míg ellenben Oroszországban vagy Lengyelországban ez már ritkán történik meg, mert ott a hajtók veszélyidején egymás segélyére sietve dárdáikkal olyan sikeresen védik magukat, hogy rendszeren a medve hagyja ott a fogát vagy legjobb esetben súlyos sebekkel borítva menekül s előbb-utóbb elvérzik.

Természetes, hogy a dárda használata nagy gyakorlatot, jó szemet és biztos kezet igényel. A dárda hajtás Lengyelország némely vidék fiatalságánál nemzeti játék számba megy. De térjünk vissza tárgyunkhoz. Csellel vagy kaptányokkal a rókánál is sokszorta óvatosabb hiuzt megejteni az eredmény bizonytalanságánál fogva még Oroszországban sem igen kísérik meg, a hol pedig megjelenése elég gyakori.

Innen van, hogy pusztításának ilyen nehézségei mellett a hiuz úgy a keleti, mint a déli Kárpátokban még mindig igen gyakori s mérhetlen károkat okoz vadállományunkban, kivált a rött vadnál.

Gyakran bámulva látjuk, hogy daczára vadászterületünk jó fekvésének, elég nagy és kedvező voltának, daczára annak, hogy a rókát, farkast nagy igyekezettel elmérgeztük vagy puskával kiirtottuk, nemes vadunkat rendszeren ápoltuk etettük, ez mégis a helyett, hogy szaporodnék, mindinkább fogy. Hiuzra nem is gondolkunk, mert hiszen erről az van híresztelve, hogy már kipisztult, pedig hát ez a hit téves, mert bizony van még abból elég s egy pár elegendő arra, hogy a nemes vadat több négyzetmérföldnyi területen kipusztítsa, mi megtörténvén, maga is tovább vonul vaddúsabb vidékre.

Vén vadász.

LEVELEZÉS.

B.-Hunyad, 1898. márczius 31.

Tekintetes Szerkesztőség!

Régóta kísérem figyelemmel az erdészeti altiszti személyzet megindított mozgalmát, de az eredménnyel még mindig nem lehetek megelégedve, mert sajnosan kell tapasztalnom, hogy egy néhányak kivételével alig van olyan, aki némi fáradsággal kivenné részét a közös munkálkodásból s így legyen szabad nekem egy pár szót intéznem szeretett kartársaimhoz.

Milyen gyönyörű dolog az, midőn az ember az ő szakjában minden erejének fölhasználásával úgy működik, hogy ez által nem csak hazájának lesz hasznos polgárává és fiává, hanem e mellett még a szaktársai közös ügyének is jó szolgálatokat igyekszik tenni!

Mi altisztek, kiknek már nem csak tisztán az erdő

vonva zsebéből óráját e szókkal nyújtotta oda a könyvező Ivánnak: — Ne feledd, három percz, aztán menekülj — Isten veled! s azzal lerohant a lépcsőkön, le a fenék zugához.

Iván mint a nyárfa levél úgy reszketett, de a hogy a mutató a végzetes ponthoz ért, gyorsan keresztet vetett magára s minden erejét összeszedve nagyot emelt az ütőrudon és lesujtott vele, mely után irtózatosszerű zuhogással tört ki a víz, megremegetve az egész vízfogót. Ugyan akkor egy fülsiketítő, erős dörej reszketette meg a levegőt, s mitha a végítélet napja következett volna be, olyan pokoli zaj, zugás, bömbölés és recsegés támadt nyomában

A bucsuzó nap sugarai hintik be az esőtől párolgó földet; színjátzó esőcseppek csilognak fűszálon és falevelen. A lég oly tiszta, oly balzsamos illatu.

A tűz és víz rémes esatáján az elpusztult vízfogó udvara komoran tátong sáros üregével. A gáton alul felhalmozott fa máglyák is eltűntek s valahol ott usznak az ellenség hulláit magával ragadó piszkos vizárban.

E pusztulás felett ott lebeg, átfogva a völgyet, az örök béke isteni jelvénye a szivárvány, — hétszínű íve alatt az öreg Iván, a hogy a földön térdelve imádkozik: Ura lelke üdvéért, a Teremtő bocsánatáért, de leghöbben azért, vajha sikerült volna a honvédeknek idejekorán értesíteni szülőfaluja lakóit a közelgő veszedelemről. —

Istváni.

ADOMÁK.

Nem kell ora,

— Miért nincs órája? — Kérde a vendég a kisvárosi vendéglőst.

— Nincs rá szükségem — felel a koresmáros — anélkül is el tudok igazodni. Nappal látom a toronyórát, este pedig minden nap pont 8 órakor eljön Szomszéd, egy negyed kileczkor Ivó komám, fél kilenczkor pedig Mámoros szomszéd. Kilenczkor kezdenek kártyázni, fél tízkor összevesznek először, tíz órakor másodszor, ekkor kidobom őket s miután éppen záróra van, bezárom az ajtót.

őrzése a hivatásunk, manap már valódi s nem utolsó munkatársai vagyunk föllebbvalóinknak, kik erdőgazdaságunk s így hazánk jólétének előmozdításában számot tevő tényezők vagyunk. Nem vagyunk már szellem nélküli test, hanem önállón gondolkodó és cselekvő fő. Nekünk már értenünk kell a közjóért való működéshez s ilyen hivatás mellett állásunk tiszteletet és megbecsülést érdemel.

Ilyen irányu működésünk szükségességét a hatóságok is megkívánják s ezért állítják föl állásunknál a képzettség követelményét. Csak a megfelelő képzettség kimutatása után juthatunk állásunkhoz, mely hivatva van nekünk s családjainknak a megélhetést biztosítani. Hát ezt ahogy-ugy, legalább névleg meg is kapjuk, de milyen áron! Követelik, hogy viseljük a drága (de rossz) egyenruhát, de pénzt nem adnak rá; megkívánják, hogy hordjuk vállainkon a Kropácseket vagy Werndl karabélyt — üresen, mert hogy töltenyi is adnának hozzá, olyan nincs! azt csak tessék a szájtól elvont falat árán megvásárolni.

Azt mondja a szabályzat, hogy a föllebbvalók kötelesek az alantasokkal illedelmesen bánni s e helyett sajnosan kell tapasztalnunk, hogy vannak még mindig olyanok — tisztelet a kivételeknek — kik az alájuk rendelt altiszttel még mindig úgy bánnak, mint kocsi-sukkal, vagy talán még rosszabban is. Ha a tisztviselő és altiszt között vitás kérdés merül fel, mérget lehet rá venni, hogy az altisztnak nem lesz igazsága s ha mégis megkapja, mi a következmény? A vele összekülönbözött tisztviselő keze alól kiveszik, állítólag azért, hogy ennek esetleges üldözése elől elvonják s elteszik egy távol fekvő más kerületben itt azután rendesen az új elöljáró szekirozza halálra az ilyen szerencsétlen sorsra jutottat.

Sok, nagyon sok az, a mit nekünk kérünk és megkapunk kellene; úgy hevenyében elősorolok itt egyet-mást.

Kérünk kellene, hogy tekintélyünk törvény vagy rendelet útján biztosítva legyen s ne kiálthassák csak úgy félvállról ránk: „Bodzási jöjjön ide, vagy tegye ezt vagy amazt!” hanem tegyék hozzá az „úr” jelzőt is, megszerezvén nekünk ez által a köznép előtt annyira szükséges tekintélyt; kívánunk kellene az erdői cím eltörlését, a tisztességes (ezüst jelényes és színóros) egyenruha viselését, töltények ingyenes kiosztását, mert üres fegyverrel bajos az erdőt megvédeni; kívánunk kellene fizetésünk felemelését, egyenruha és lótarási átalányt; megkövetelni, hogy a megyei, városi községi, közbirtokossági, hitbizományi s magán uradalmi erdőknél alkalmazott altisztek ugyanabban a javadalmazásban és elbánásban részesüljenek, mint a kincstáriak s megkövetelni, hogy erdészeti altisztekül csak szakvizsgázott egyének legyenek alkalmazhatók.

Ime méltányos és jogos kívánságainknak egy része, melyeket csak úgy érhetünk el, ha tömörülünk, szorosán egymáshoz simulunk s kéz — kézben küzdünk

jólétünk előmozdítására. Az „Erdészeti Ujság” kitűzte a zászlót, a mi hivatásunk azt fennen lobogattni és bukásától megvédeni. Ne késedelmeskedjünk tehát, hanem karoljuk föl minden erőnkkel ezt az egyedüli szócsövünket, mely hivatva van sérelmeinket fölpanaszolni, kívánságainkat tolmácsolni. Ne hiányozzék az „Erdészeti Ujság” egyetlen egy erdészeti altisztnak asztaláról, mert a kinél az hiányzik, nyilvánvaló, hogy az nem törődik közös bajainkkal és ügyünkkel.

Egyelőre ennyit akartam csak mondani föntartván magamnak, hogy jövőre folytathassam,
Isten velünk!

Margitai
m. kir. erdőőr.

„A Röpirat”

már rendezve van sajtó alá s nyomtatásának megkezdése csak napok kérdése. Daczára a csekély számú jelentkezőnek megkoczkáztatjuk annak kiadását, bizva abban, hogy megjelenése után tartalmánál és irányánál fogva nélkülözhetlenné fog válni minden egyes altiszt részére. Még egyszer s utoljára kérjük tisztelt barátainkat, hogy a „Röpirat” előfizetési díját vagy a jövő hó elején beküldeni, vagy legalább annak megjelenése után való átvételére kötelezőleg egy levelező lapon nyilatkozni sziveskedjenek, nehogy fölösleges példányok nyomása által magunknak hiábavaló költséget okozzunk.

Ujjonan előfizettek: 67. Sebők András. 68. Varga István. 69. Wadl János. 70. Tóth Joachim. 71. Laczka János. 72. Kozlik Ignác.

A „Röpirat” szerkesztősége.

Különfélék.

Halálozás. Egyéb tudósítás híján egy visszaérkezett lapunk czimszalagján tett megjegyzés nyomán közöljük a szomoru hirt, hogy kartársunk Rauscher István erdőőr Offenbányán, Torda-Aranyos vármegyében elhalálozott. Vajha ez a hír hamisnak bizonyulna!

Szerencsétlen lövés. Egy szegény özvegy asszony tudósítását vettük, melyben arról értesít, hogy férje, Szántó Lajos faraktárőr Priglevicza - Szent - Ivánon véletlenségből meglőtte magát s hosszú három heti kintlódás után jobblétre szenderült. Az Istenben boldogult ügyünknek fáradhatlan, buzgó apostola volt s így annál jobban kell fájlalnunk véletlen halálát. Isten nyugosztalja szegényt s övéinek adjon vigasztalást!

A kozmatelki ribillió. Kolozs megyei Kozmatelke községben a Faragó községből kiküldött csendőrrjáratot mulatozó oláh legények megtámadták s mivel a csendőrök kénytelenek voltak fegyvereiket használni, a támadók egyike súlyosan megsebesült, a másika pedig halva maradt az összeütközés színhelyén. Morvay Béla százados hadbíró és Deák Gyula csendőrhadnagy nyomban kiszállt a véres eset megvizsgálására s az áldozatot abban

a helyzetben találta, a melyben halva maradt, tudniillik hanyatt esve, óriási karóval a kezében. a melyet alig tudtak kivenni megdermedt ujjai közül. Az eset úgy történt, hogy a legények a csendet kérő csendőrséget kikergették a korcsmából s üldözni kezdték. A csendőrök visszavonulás közben négyszer a levegőbe lőttek s mivel egyik lövés sem tett kárt az üldözőkben, az egyik támadó odaszólt a többinek: — Rajta! Ne féljetek, mert csak puska porral lőnek!

A támadás erre még hevesebb lett. A legények a csendőröket visszaszorították egészen a bíró házáig s itt botokkal és karókkal megrohanták. Ebben a pillanatban dördült el a csendőrök két lövése, a melyek közül az egyik egy legényt súlyosan megsebesített, egy másikat pedig megölt. A vizsgálatot folytatják.

Mikor megy férjhez a leány? Minél hamarabb, válaszolja a mama, de nem addig van az. A férjhezmenés lehetőségének a határai minden országban különfélék; Németországban ritkán megy a leány férjhez 18 éves kora előtt, nálunk Magyarországon se igen hamarabb, ellenben a spanyol leányt már 14 éves korában férjhez adják, sőt Franciaországban már a 13 éves süldőleányokat, Csak a Code Napoléon szabta a férjhezvétel minimális korát 15 évre. A görög leányt is korán adják oda a szülei és a cigányleány gyakran játszik már 11 éves korában bábu helyett a saját gyermekével. A rutének is érettnak tartják a 12 éves leányt. Az eszkimók leányaikat 14 éves korukban házassítják össze, az indiánusok tíz-tizenegy évvel. Kinában is korán férjhez adják a leányt, Kokinkinában meg éppen 7 éves korában keresnek férjet a leánykának, éppen úgy Indiában a védák, és Jamaikában sem ritka a 12 éves családanyácska. A török és néger is legzsengőbb korában adja férjhez a leányát. Madrasban az a leány, a ki 16 éves koráig pártában marad, a templom szolgálatába lép, mert ezen a koron túl megszűnik számára a férjhezmenés lehetősége.

Felhívás a zivatarok megfigyelésére. A meteorológiai m. kir. orsz. intézet igazgatósága az idén is azzal a kérelemmel fordul a vidéki nagy közönséghez, hogy a ki kedvet érez a csekély fáradsággal járó és igen tanulságos zivatarmegfigyeléshez, lépjen be az intézet önkéntes zivatarmegfigyelői közé.

A vállalkozás sem fáradsággal, sem anyagi áldozattal nem jár. A megfigyelők nyomtatott, egyszerű utasítást és kellő számú portómentes levelező lapot kapnak, a melyeket kellő módon kitöltve időnként postára adnak. A megfigyelések eredményeit évről-évre külön kiadványban dolgozzák föl, a melyből minden egyes rendszeren működő megfigyelő egy-egy ingyen példányt kap. Ezekben a kiadványokban benne lesz a megfigyelők névsora, állása, lakóhelye is. Az 1896-iki évkönyv még a nyáron megjelenik s ezt is megkapják az újonnan belépő megfigyelők. Megfigyelő lehet bárki, a ki a természeti tüneteményeket érdeklődéssel szemléli, nyáron át otthon tartózkodik, távolléte idejére pedig megbízható helyettest talál. Külö-

nösen az állandóan falun, tanyákon, erdőkben lakókat kérjük, jelentkezzenek mentől számosabban ennek a tudományos ügynek az előmozdítására. Jelentkezni lehet egy levelezőlapra, melyen az észlelő nevét, foglalkozását, lakóhelyét (utolsó postával) megjelöli. A levelező lapot a m. kir. országos meteorológiai intézet igazgatóságához kell küldeni. Budapest II. Fő-utca 6. sz.)

Bernát Gazsi nótája. Egyszer Ruszt városkában Bernát Gazsi bevetődött egy korcsmába, a hol valami fölséges bort kapott. Igen izlett neki, megivott egy másik palackkal is. Aztán fizetni kívánt. De ugyancsak elszörnyedett, a mikor a korcsmáros üvegenként két pengőt követelt. Hogy valahogy elkerülje a fizetséget, egészen naivul azt kérdezte a korcsmárostól, hogy elfogadja-e, ha a négy pengő fejében egy olyan nótát énekel, a melyikről a korcsmárosnak magának is be kel vallania, hogy tetszik? A korcsmáros hevesen tiltakozott és a négy pengőjét követelte. Bernát Gazsi ismételte ajánlatát, a társaság figyelmessé lőn és biztatta a korcsmárost, álljon az alkura, hiszen rá mondhatja minden egyes nótára, hogy nem tetszik neki. A gazda végre is engedett, Bernát Gazsi pedig rákezdte: „Barna kis lány megy a kutra“, stb. Nos, hogy tetszik?

— Éppen sehogy.

— Jó. Hát ez: „Piros bársony süvegem . . .“

— Ez se, ez se!

— emez: „Cserebogár, sárga cserebogár, nem kérdem én tőled, mikor lesz nyár . . .“

— Még ez se, semmit se énekeljen, hanem fizessen!

— Hát akkor bizony csak rá kell szánnom magamat, mondta a híres adomázó, miközben a kötött erszényét keresgélte elő. Kezdi kiszedni belőle a pénzt, énekelgetve:

Selyem zacskóm, hej kiveszlek,

Rongyos csaplár, kifizetlek . . .“

— De ez már csak tetszik, ugy-e, korcsmáros?

Ez mán-ja . . . Ez mán aztán tetszik, mondta a korcsmáros, elérvén a célzást.

Bernát Gazsi erre nyomban vissztette pénzét az erszényébe, tanúnak hívta az egész társaságot, hogy olyan nótát énekeljen, amelyikre a gazda maga is azt mondta, hogy tetszik neki és vidáman tovább állt. A korcsmárost pedig kinevették.

Ajánlkozás.

Egy 36 éves erdőőr, ki 12 éves kora óta bánik fegyverrel s kitűnő lövő, ugyszintén a kutyaaidomításnál bámulatos sikereket ért el, 16 évig vadász volt, 4 év óta pedig erdőőri szolgálatban van és október havában az erdőőri szakvizsgát letenni fogja, pályázik egy erdőőri állásra vagy pedig ajánlkozik udvari vadásznak is. Szíves megkeresések Schneller Lipót uradalmi erdőőr Kis-Gyánth u. p. Pinczehely intézendők. 3—5

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ufolag megbízott

a nagytekintetű erdétisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.